

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כד שבט תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 4:41 תל-אביב: 4:56 חיפה 4:46 מוצאי שבת: ירושלים: 5:56 תל-אביב: 5:57 חיפה: 5:56 ר"ת: 6:33

פרשת יתרו

כיבוד אב ואם

מופץ השבוע - גליזן
"בריאות ורפואה" - 124

כל היום בחישובי כיבוד אב ואם...

הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ זצ"ל התפרסם בדיקדוקיו במצות כיבוד אב ואם. בתקופה שבה התגוררו הוריו בביתו הרגישו זאת תלמידי הישיבה. היה נדמה להם כי רבי ברוך בער מסתובב כל הזמן רק סביב צרכיהם של הוריו. מפעם לפעם היה ניגש לראות אם צריכים למשהו. ועל כל בדל רמז, היה דואג מיד שיקבלו.

התבטא הגאון **רבי אייזיק שר** זצ"ל ששמע את אחד מגדולי הדור כשהוא תמה: "אימתי מספיק רבי ברוך בער ללמוד, אם כל היום עובר עליו בחישובים של כיבוד אב ואם".

הרב הדומה למלאך

"לעשות קורת רוח לאבא נכלל במצוה"...

סיפר ר"צ בנו של הגאון רבי שלום פוברסקי זצ"ל: כשעמדתי בבחורתי ללוח את הזקן כמנהג משפחתנו (עפ"י הסבא), ניגש אלי אבי והראה לי על בחור מסויים שהיה בן עליה גדול, ואמר לי: "אתה רואה את הבחור ההוא, הוא מעולם לא גילח את זקנו, וכמה זקנו נראה קדוש וטהור!" שאלתי אותו: "האם רצונך שלא אגלח?" והשיב: "לא, זה לא אמרתי". ושוב חזר כמה טהור אותו בחור שלא גילח.

הלכתי להתייעץ עם המשגיח הגה"צ רבי גדליה הייזמן זצ"ל וסיפרתי לו על השיחה הזו שהיתה לי עם אבא, הראה לי את דברי רבינו יונה ז"ל, שלעשות קורת רוח לאבא, נכלל במצות כיבוד אב, ואין שאלה כלל בענין. התחלתי לגדל את הזקן וראיתי שהיתה לאבי מכך קורת רוח מרובה, אף שבמכוון לא ביקש זאת בפירוש.

מתוך מאמר לזכרו

מצוה המורה ונשגבה זו של כיבוד אב ואם נלמדת מהפסוק:
"כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימך"... (פרק כ-יב)!

ואמרו חז"ל (תנחומא קדושים טו): "בא וראה, מצות כיבוד אב ואם כמה חביבה לפני הקב"ה, שאין הקב"ה מקפח שכרו בין צדיק בין רשע. מנלן? מעשו הרשע, על שכבוד את אביו, נתן לו הקב"ה את כל הכבוד הזה [ברכות יצחק]... ומה אם רשע זה, על שכבוד את אביו, מה פרע לו הקב"ה. המכבד את אבותיו ועושה מצוות אחרות על אחת כמה וכמה".

ידועים דברי החינוך (מצוה לג) שמעורר את האדם לכבד הוריו מצד הכרת הטוב כמו שכתב: "משרשי מצוה זו, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה שזו מדה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלוקים ואנשים. ושייתן אל לבו כי האב והאם הם סיבת היותו בעולם!

ועל כן - כותב החינוך - "באמת ראוי לו לעשות להם כל כבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם גם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו".... ולכאורה יש להבין: וכי לא די הטעם שיכבד את הוריו בתכלית הכבוד הראוי, מעצם זה שהם סיבת היותו בעולם, ומה עוד צריך לחשב הטובות שעשו לו, כמו שראוי לחשב כלפי כל אדם זר שהטיב עמו?!

אלא, למען האמת, אילולא הדברים שמעורר עליהם בספר החינוך לסיבת הכרת הטוב על כל מה שהטיבו עמו, היה קושי לבן לכבד את הוריו כראוי להם, כפי המשל שהביא החובת הלבבות (בפתיחה לשער הבחינה):

משל לתינוק שמצאו איש אחד מאנשי החסד במדבר, וחמל עליו, ויאספהו אל ביתו, ויגדלוהו ויאכילוהו וילבישוהו, והתנדב עליו בכל הטוב לו, עד שהשכיל והבין אופני דרכי טובתו. ואח"כ שמע האיש ההוא על אסיר שנפל ביד שונאו, והגיעהו אל תכלית הצער, והרעב והעירוס, ימים רבים, ונכמרו רחמיו על צערו, ופייס לשונאו, עד שהתירו ומחל לו. ואספהו האיש אל ביתו, והטיב לו מקצת הטוב אשר הטיב בו לתינוק. והיה האיש מכיר בטובת האיש עליו, ומודה עליה, יותר מן התינוק שגדל וחונך בה. מפני שיצא מענין העוני והצער אל ענין הטובה והשלחה בעת שהכרתו בה גמורה, על כן הכיר טובת האיש וחסדו מאד, ואילו התינוק לא הבין מעלת הטובה עליו, מפני שהורגל בה מנעוריו.

על כן, לאור האמור, הדרך לעורר את רגשי הכרת הטוב להורים, היא כפי שכתב החינוך, וכפי שפעל בחכמתו, המחנך הידוע (שנסתלק לב"ע בחודש האחרון) הרה"ג רבי משה טורק זצ"ל, כדוגמא שלפנינו:

פעם נודע לו על אחד הילדים שלמדו אצלו והיה יתום מאביו, שמתבטא בזילזול כלפי אמו האלמנה. סיפר הרב טורק: "לא הערתי לו על כך מיד אבל ביום המחרת כשהגיע לבית הספר שאלתי אותו: "איך אתה יודע לצחצח כל כך יפה את הנעלים?" הוא השיב לי: "זה לא אני צחצחתי, זה אמא".... למחרת שוב שאלתי אותו: "איך אתה יודע לגחץ כל כך יפה את הצווארון שלך?" הוא השיב שוב: "זה לא אני גחצתי, זה אמא"....

"בעבור מספר ימים של שאלה יומית כזו ותשובה בצידה, שאלתי אותו: "ואיך ניתן לשלם לכזו אמא שכל כך טורחת ודואגת?" וכך המשכתי לעורר אצלו את הרגש הפנימי של הכרת הטוב לאמא שלו האלמנה. הוא הפנים וקיבל על עצמו בהבנה גמורה לנהוג כלפי אמו בכבוד, ועד עצם היום הזה, אחרי שנים רבות, נוהג הבן בכבוד אמו במסירות עצומה שלא ניתנת לתאור"....

הכרת הטוב של החזון איש

על תקופת שהותו של החזון איש במינסק העיד הגאון רבי אלחנן סורוצקין זצ"ל: "זכורני שבימים ההם גוייסו לצבא כל בעלי ה"כרטיסים הכחולים" למערכות המלחמה שהתגברה אז, וכמעט כל הרבנים בגיל הגיוס, נקראו לצבא. אאמו"ר (הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל) טיפל בזה ונסע מספר פעמים לפטרבורג להשיג שיחרור בשביל הרבנים עד שבס"ד עלה הדבר בידו.

"החזון איש שגם הוא היה בעל כרטיס כחול, לא התעניין כלל בשיחרורו ולא יצא כל הזמן מחדרו. רבי זלמן סורוצקין סידר את שיחרורו מבלי ידיעתו והביא לו את תעודת השיחרור לחדרו.

החזון איש הודה לו מאוד על כך, וכעבור ימים אחדים נכנס לביתו ומתוך הכרת הטוב הביא מתנה לרבי זלמן, ספר שו"ת רבי עקיבא איגר, כאשר בשער הספר היה שיר ארוך ובראשי החרוזים שמו ושם משפחתו של אביו.

המפליא היה שבשיר זה תאר החזון איש בדייקנות את כל פרשת הגיוס ואת כל המאמצים שהשקיע אביו רבי זלמן בענין זה. דגלנו - חשון תשט"ו

להכיר ולזכור הטובות שמקבל ממיטיבו ולהודות לו על כך!

נלמד מהפסוק: "אשר שם האחד גרשום כי אמר גר הייתי בארץ נכריה ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעזרי ויצלני..." (פרק יח-ג,ד)

למדנו מפסוקים אלו, כיצד הנציח משה רבינו לדורות, הניסים והטובות שעשה הקב"ה עמו, בכך שקרא לבניו בשמות הממחישים את המצב שהיה נתון בו, ואת ישועת ה' שנעשה עמו, זאת כדי לזכור יום יום תמידין כסדרן את חסדי ה' ואת גודל חובת השעבוד להשי"ת על כך.

כתב בספר קב הישר (פרק יח): "בודאי מי שהפליא השי"ת עמו ברוב רחמיו וחסדיו ועשה לו נס והצלה. או חולה ונתרפא, אזי חובה עליו לתקן איזה דבר טוב, שיהיה הכר שעושה זאת במקום קרבן תודה לכבוד השי"ת. ואין לך אדם שלא נעשה לו נס, בפרט בדורות האלו אשר הצרות מתגברות בכל יום ויום. גזירות, מלחמות, חרב ורעב, מצור ומצוק. וחלאים רבים, ומי אשר האיר עליו הקב"ה חוט של חסד והצילו מכל הפגעים הנ"ל, יהיה לו לזכרון תמיד חסדי ה', ולא להיות מכפויי טובה..."

לדעת כ"ק האדמו"ר, גאב"ד אונגוואר - הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל, כפי שלמד מדברי הזוה"ק, כשם שחובה על האדם לספר ביציאת מצרים, והקב"ה שמח בזה, כך מחוייב האדם לספר ולפרסם תמיד את הניסים והנפלאות שהקב"ה עשה עמו. אעפ"י שאין הקב"ה צריך בפרסום הנ"ל, עם כל זה, בדיבורו של האדם ישנה חשיבות מיוחדת, וגורמים הם לכל פמליא של מעלה להתכנס ולשמוח, ולהודות להשי"ת, ובכך מתגדל שמו בעולם.

והוסיף הגאב"ד: ראינו זאת אצל החתם סופר כפי שכתב תלמידו, שלפעמים הפסיק מלימודו כדי לספר על המלחמה בספרד ועל הניסים שאירעו שם בהצלת היהודים. עד כדי כך, אומר החת"ס, ש"סיפור הנס חשוב בעיני יותר מהלימוד!" וכל כך למה? כדי שילמדו הדורות האחרונים מהראשונים, שאם יקום ח"ו שוב צורר כמו אותו רשע ימ"ש שנדע מה תוכניותיו ונלמד כיצד לקדם פני הרעה ולא נעמוד חסרי אונים וכמו שמצינו אצל יעקב אבינו שהכין עצמו לג' דברים וכו'.

הכנסת אורחים

הפקיר מעונו לאורחים...

ביתו של הגה"צ רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל (גאב"ד מקנס) היה פתוח לכל דכפין. אי אפשר לתאר במילים את גודל זריזותו והתאמצותו להכניס אורחים בצל קורתו ולקבל כל אדם בסבר פנים יפות. הוא הפקיר את מעונו בשביל האורחים. בעצמו טרח להאכילם ולהשקותם, להציע את משכבם בנוחיות, מבלי שיצוה על אחד מבני ביתו לעשות המלאכה במקומו.

על האורחים שפקדו את נווהו, נמנו בין השאר שדרי"ם מטבריה ומצפת, משולחי מוסדות שונים ופליטי מצרים ואירופה שבנוסף לאכסניה הסתייעו גם בעזרתו הפעילה להצליח בשליחותם. כיון שנודע לו כי בעיר שוהה אורח, בין אם הוא אשכנזי או ספרדי, טרח לחפש אחריו והביאו אל ביתו.

אורות ממזרח

לקבל אורחים בפנים מאירות. ולטרוח ולשמש אותם באכילה ושתייה!

נלמד מהפסוק: "ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה" (פרק יח-יב)

וכתב רש"י: ומשה היכן הלך? והלא הוא שיצא לקראתו וגרם לו את כל הכבוד? אלא שהיה עומד ומשמש לפניו. עכ"ל. וכמו שכתוב אצל אברהם אבינו: "והוא עומד עליהם" (בראשית יח-ח). ואמרו חז"ל: כל מה שעשה אברהם למלאכים בעצמו ["ויקח חמאה וחלב... הולך עמם לשלחם"] עשה הקב"ה לבניו בעצמו וכל מה שעשה ע"י שליח ["ויקח נא מעט מים"] עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח. (בבא מציעא פו:).

אמרו חז"ל (ברכות י): כל המארח תלמיד חכם בביתו ומאכילו ומשקהו, כאילו הקריב תמידים. וטעון ביאור: מה שייכות ישנה בין מארח תלמיד חכם בביתו ומאכילו לבין הקרבת תמידים!?

וביאר המהר"ל זצ"ל (בספרו נתיבות עולם - נתיב התורה פרק יא), לפי שאין דבר בעולם שיש לו מעלה תמידית כמו התורה, שהרי כתוב: "והגית בו יומם ולילה". וכן כתוב "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת".

נמצא איפא שמעלת התורה היא תמידית. מעתה, המכבד תלמיד חכם ומנהו מנכסיו, מכיון שיש לו מעלה תמידית זו של התורה, לפיכך נחשב כאילו הקריב תמידים שמכבד בזה תמיד את השי"ת.

ואכן כתב המאירי (ברכות סד:). אעפ"י שהכנסת אורחים בכלל, מדה חשובה ביותר, הכנסת תלמיד חכם חשובה עד מאד, והברכה מצויה על ידו וכן הדין, וכל הנהנה מסעודה שת"ת בתוכה כאילו נהנה מזיו השכינה.

כשאחד מתלמידי ישיבת חברון הביע צערו לפני המשגיח הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל שלא למד תורה כראוי בחודש אלול משום שהיה טרוד לסייע לתמידים צעירים החדשים להקלט בישיבה.

אמר לו המשגיח: "דע לך כי אף שלימוד התורה הוא אמנם כנגד הכל, אבל קירוב תלמידים צעירים חדשים, הינה קיום מצות הכנסת אורחים שאין גדולה ממנה. המבט הנכון על כך צריך להיות: לא שסגרת את הגמרא, אלא שפתחת גמרות לבחורים הצעירים..."

הכנסת אורחים כיצד?

סיפר הרה"ג רבי חיים שניבלג שכאשר היה בחור בן ארבע עשרה, נכנס לביתו של גאב"ד טשיבין - הגאון רבי דוב בעריש ווינדפלד זצ"ל כדי לשאול דבר מה, אחרי שהשיב על שאלתו שאלו רבי דוב בעריש, האם אכל כבר ארוחת ערב?

כשהשיב בשלילה, ניגש גאב"ד טשיבין בעצמו והגיש לו ארוחת ערב. כשישב לאכול התיישב רבי דוב לצידו ודיבר איתו על דא ועל הא, ובתוך הדברים אמר לו כי חלק ממצות הכנסת אורחים הוא לדבר עם האורח ולתת לו הרגשה טובה.

והתבטא פעם גאב"ד טשיבין שהכנסת אורחים אמיתית היא לתת לאורח להרגיש נעימות עד כדי שאם ירצה יגש בעצמו וישפות בעצמו את המים ויכין לעצמו כוס קפה ולא יתבייש. שר התורה

להזהר שלא לפגוע בכבודם של תלמידי חכמים!

נלמד מהפסוק: "כל הנוגע בהר מות ימות" (פרק יט-ב)

ודרש החפץ חיים (בספרו עה"ת): ומה אם הר שאין בו דעת ואינו מרגיש כלום, מכל מקום נתקדש על ידי קבלת התורה, עד שהזוהרו כל ישראל מלנוגע בקצהו, קל וחומר למי שנוגע ופוגע בכבודו של תלמיד חכם, שלמד את התורה גופה, ושיש בו דעת ומרגיש העלבון, על אחת כמה וכמה שהנוגע בו כנוגע בבבת עינו.

כתב הרמב"ם (פ"ז מת"ת הלכה יג): "אף על פי שיש רשות לחכם לנדות לכבודו, אינו שבח לת"ח להנהיג עצמו בדבר זה אלא מעלים אזניו מדברי עם הארץ ולא ישית לבו להן... וכן הוא דרך החסידים הראשונים שומעין חרפתם ואינם משיבים ולא עוד אלא שמוחלים למחרף וסולחים לו..."

ואולם מוסיף הרמב"ם וכותב: "במה דברים אמורים, כשביזהו או חרפהו בסתר, אבל תלמיד חכם שבזהו או חרפו אדם בפרהסיא, אסור לו למחול על כבודו ואם מחל נענש, שזה בזיון התורה, אלא נוקם ונוטר הדבר כנחש עד שיבקש ממנו מחילה ויסלח לו".

והכסף משנה הביא מה שכתב הריב"ש בשם הראב"ד דאף שאמרו חז"ל בגמרא (קידושין לב) הרב שמחל על כבודו, כבודו מחול, זה רק לגבי אותם דברים שאדם חייב לנהוג בו כבוד מחמת תורתו, כגון לעמוד מפניו וכיו"ב, אבל על בזיונו אינו יכול למחול, ואדרבה, אסור לו למחול מפני שהתורה מתבזית בכך. הוא שאמרו חז"ל שת"ח צריך שיהא נוקם ונוטר כנחש.

הגה"צ רבי ירוחם לייבוויץ זצ"ל מבאר (בספרו דעת תורה) כי ת"ח לא יכול למחול על כבודו, משום שהוא איש המעלה ואף שיש שיכולים למחול על כבודם, אבל איש המעלה אין לו דין למחול על כבודו, משום שאם מחל, נמצא שאת המעלה שבו, הוא מחלל. והוא חילול ה' ודאי. הת"ח אינו "בעלים" להסיר את המעלה ממנו.

ראיה ליסוד זה ממה נאמר (שמות כג-כא): "כי לא ישא [המלאך] לפשעכם כי שמי בקרבני". ופירש הספורנו: "ואין לאל ידו למחול על כבודי". כלומר: מכיון ש"שמי בקרבני" לכן "לא ישא לפשעכם" שאין בידו למחול על כבוד ה'.

למדנו מכאן כותב הגר"מ שטרנבוך שליט"א (בספרו טעם ודעת) שעלבון ת"ח שהוא כעלבון השכינה, אין בידו למחול על בזיונו, כפי שהמלאך אינו יכול למחול על בזיון השי"ת

אמרו חז"ל (סנהדרין צט): איזהו אפיקורס? כגון הני דבי בנימין אסיא [=אנשי בית בנימין הרופא] דאמרי מאי אהנו לן רבנן [=מה הועילו לנו החכמים]. מעולם לא שרן לן עורבא, ולא אסרו לן יונה [=לא התירו לאכול עורב ולא אסרו לאכול יונה. והיינו שלא חידשו להתיר או לאסור, אלא כפי הכתוב בתורה].

ולכאורה נותרה שאלה זו ללא תשובה, כי מה באמת אהנו לן רבנן ומה הועילו אם לא חידשו שום דבר שאינו מובא כבר בתורה!!

וביאר הגאון רבי יהודה לייב פיין זצ"ל (רב העיר סלונים שבפולין) עפ"י משל לאדם חולה שפנה לרופא שיטפל בו והלה קבע וסידר לו טיפול רפואי שנמשך עשרות בשנים ללא הפסקה, עד שקצרה רוחו של החולה ובא בטענה אל הרופא, כי למרות הטיפול הממושך אינו רואה שום שינוי לטובה מאז תחילת מחלתו, ועודנו באותו מצב כפי שהיה בבואו אליו בפעם הראשונה לפני עשרות שנים. הסביר לו הרופא: הטיפול שלי הועיל במדה כזאת שאתה מסוגל לחיות כל אותן עשרות שנים שחלפו, ולא בא עליך המות.

והנמשל: במרוצת ההיסטוריה בת אלפי השנים, הספיקו עמים שלמים להמחק מעל פני האדמה. האנושות כולה השתנתה והחליפה צביונה. רק דבר אחד ויחיד לא התחלף ולא נשתנה כי הוא זה, תורתנו הקודשה. העורב עדיין אסור. היונה מותרת. בדיוק כפי שהיה לפני 4000 שנה!

ובכן: זהו בדיוק מה "שאהנו לן רבנן". הקושיה גופא היא התירוץ!

"הוי זהיר בגחלתן של חכמים"...

ישש עני הגיע פעם אל החתם סופר והוזמן להכנס לחדרו. הוא הסתגר עמו שעה ארוכה לפליאת מקורבי החת"ס שידעו כמה יקרה לו כל דקה. לבסוף נתן לו מכתב המלצה שיעמדו לימינו בעת דוחקו והעניק לו נדבה הגונה. וגם ליווהו החוצה. הכל תמיהו על הכבוד הרב שהוענק לו.

כששב החת"ס לביתו סיפר: "כאשר כיהן מורי ורבי הגאון רבי נתן אדלר זצ"ל כרבה של בוסקוביץ, קמו לו מתנגדים רבים שרדפו אותו ומיררו את חייו. לבסוף גרמו לו לעזוב את העיר".

"שאלתי את רבי: הלא אמרו חז"ל (ברכות יט): שהשי"ת תובע כבודו של חכם. ועוד אמרו (תנחומא-תולדות) שחס הבורא על כבודו של צדיק יותר מכבודו, ואם כן היאך יתכן שהאנשים שהתקוטטו עמו ורדפוהו שקטים ושלוים ואינם נענשים?

השיב לי רבי: אל תדאג בני, עוד תראה שכולם יתדפקו על דלתך דלים ורשים ויבקשו נדבה... ואמנם כאשר אמר כן היה, כולם באו אחד לאחד וסיפרו לי סאת צרותיהם. כולם הגיעו מלבד אחד.

תמהתי והצטערתי על כך שלא נתקמו דברי רבי בשלימותם. והנה היום הגיע גם הוא. הכנסתיו לחדרי ושמעתי את קורותיו. ונתברר שגורלו מר מכולם. נוכחתי לראות כמה גדולה אזהרת חז"ל להזהר בגחלתן של חכמים שנשיכתם נשיכת נחש וכו' והפוגע בהם לא ינקה!"

חוט המשולש החדש

הקב"ה תובע כבודו של חכם...

סיפר הגאון רבי שמחה זיסל ברויזא זצ"ל: אחד מגדולי הרבנים בארה"ב, היה מעורב בבחורותו במחלוקת שתגלעה בשיבת סלבודקה, בקובנה שבליטא. לימים בתו התחתנה ובנתה את ביתה, אולם פגעי הזמן שלחו בה את ידם, עד שלימים זנחה את ביתה וילדיה והתחתנה עם גוי כושי רח"ל.

כשהגיע פעם אותו רב אל ביתו של הגאון רבי יעקב רודרמן זצ"ל, פנתה אליו הרבנית ואמרה לו: "העדיין זוכרים אתם שכאשר היתה בשעתו המחלוקת, ישבתם פעם יחד עם עוד בחורים ושוחחתם על אודות המחלוקת, ובתוך כך נכנס למקום המשגיח הגה"צ רבי אברהם גרודז'ינסקי הי"ד. וכשראית אותו נכנס לחדר, אמרת בלחש ביטוי חריף של חוסר כבוד אודותיו... "מי יודע" - סיימה - "אם לא בשל כך התרגשה ובאה עליך צרת הבת הנוראה הזו"..."

כאשר שמע זאת אותו רב חשוב, פרץ בבכי מר, ואמר לרבנית, כי דבר זה פרח מזכרונו כליל. ואכן כל הימים היה תמה לעצמו, על מה ולמה בא עליו האסון הגדול הזה. וכעת בהזכירה לו את אותו מעשה חמור, בטוח הוא כי אכן צודקת היא בהשערתה.

נסידך ממלכת התורה

הזהרו בגחלתן

פעם נסע הח"ח עם חתנו ברכבת והחלו לומר תפלת הדרך. ישב עלם צעיר פוחז והחל מלגלג על הח"ח עד שפלט בזלזול: "סבא, הרכבת תיסע גם בלי תפלותיך!"

השיב לו הח"ח בנועם: "אבל מי יודע אם לנו יהיה כח לנסוע עמה..." לפתע חש הצעיר ברע, ובתתנה הקרובה הורידוהו להזעיק אליו רופא, והרכבת המשיכה בלעדיו...

הח"ח חייו ופעלו

זמי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

"לתפוס את הרגע!"

סוף דבר שביום שלישי שנכפל בו כי טוב, הוא יצא מבית החולים. בתמונה מאותו מעמד, בו הוא ניצב לצד הרבי מבוסטון זצ"ל הוא נראה בריא ומחייך...

לימים ירשום לעצמו למזכרת ליד ה"זכירות" בסידור התפילה: **"זכור את חסדי השם אתך בבוסטון, ז' מנחם אב תשי"א ניתוח הלב משבעה עשר בתמוז עד ג' אלול"**

באלפון שברשותו הוא חרט בעט ירוק: **"בעזרת השם יתברך ובחמלתו כי רבה, הטוב כי לא כלו רחמינו והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך!"** בסתירה כה בולטת למה ששרבט קודם לכן: **"כי לא ידע האדם את עיתו..."**

עשרים שנות חיים פוריות הוענקו במתנה להר"ר אביגדור - שבהם זכה להשיא את ילדיו ולראות נכד אצל כל אחד מהם - עד שהסתלק מן העולם בי"ט חשוון תשל"א...

* * *

מי לא שמע על הארגון הרפואי החרדי 'רופא' שפועל לצד המרכז הרפואי בבוסטון ארה"ב?

הארגון נוסד לפני עשרות שנים ע"י האדמו"ר רבי לוי יצחק הורביץ מבוסטון זצ"ל, ועוסק במתן סעד לחולים ובני משפחותיהם שזורמים מרחבי העולם למרכז הרפואי הממוקם בעיר - המסונף לאוניברסיטת הרווארד היוקרתי. הארגון פועל החל מהענקת ייעוץ והכוונה רפואית ועד לפרטים הקטנים של אירוח החולה ומלוויו ודאגה עבורם למזון כשר למהדרין.

מי לא שמע על ארגון החסד העצום בבוסטון!

אך מי כן שמע כיצד נוסד ארגון החסד בבוסטון!

סיפר הרבי מבוסטון זצ"ל: "כל מפעל 'רופא' צמח והתפתח כתוצאה ממכתב ששיגר אלי החזון איש בו התבקשתי לסייע לרבי אביגדור ברנשטיין!"

מדוע הסיומת הזו כל-כך חשובה?

משום שבאותה מידה הרי גם הייתה לו הבחירה "לפספס את השעה" ולא להקים "ארגון חסד". נכון. התבקשתי לעזור ליהודי מחיפה - אעזור לו! בכל כוחי! אך מדוע שזה יכריח אותי להשקיע את כל-כולי מעתה ועד עולם בתחום זה?

אבל הרבי מבוסטון קלט, שאם סיבבו משמים עבורו "להיות איש במקום שאין אנשים" ממילא זה לא מצטמצם למקרה בודד, אלא יש להמשיך ולפתח את הפתרון עבור כל כלל-ישראל!

לרבים מאתנו מגלגלת ההשגחה את ההזדמנות לעמוד רגע אחד בצומת בו זוכים להגיש עזרה לזולת. כל אחד והסיפור שלו. אך האם נתפוס את הרגע? האם נקלוט את גודל השעה? האם נבין שמונחת כאן הזדמנות עבורנו לפתח את העניין לכלל - ולא רק לפרט!?

הסיפור שלנו מתחיל בימי 'המנדט הבריטי' על ארץ-ישראל. הר"ר **אביגדור ברנשטיין** זצ"ל, נסע במכונית משטרה אנגלית מהעיר התחתית לשכונת 'הדר הכרמל'. באמצע הדרך התקהל המון ערבי מוסת סביב המכונית וביקש לשחוט אותו - פשוטו כמשמעו.

השוטר במכונית היה אובד עצות. וממש ראה את המוות בעיניו. ברגע האחרון נתן הקב"ה עצה בלב השוטר, והוא יצא מדלת המכונית וירה ירייה באוויר.

הערבים התעופפו, וחיי רבי אביגדור ניצלו.

חיי ניצלו, אבל הפחד המשתק גרם לו בהמשך להתקף לב שהפך אותו ל"מסוכן" במשך כחמש שנים. מצבו הרפואי הלך והתדרדר עד שמרן **החזון איש** זי"ע הפנה אותו לבוסטון שבארצות הברית, אל המקום היחיד בעולם, והרופא היחיד בעולם שביצע "ניתוח לב פתוח". את התהליך כולו ליווה הגאון רבי **אליעזר אלפא** זצ"ל, אחיינו של החזון-איש.

זה היה **בחודש אב, שנת תשי"א**.

* * *

עוד לפני היציאה לדרך, חיפשו מי יוכל לסייע לו בבוסטון. מרן החזון איש זצ"ל פנה במכתב אל **האדמו"ר רבי לוי יצחק מבוסטון** זצ"ל. לימים סיפר האדמו"ר שהוא תמה כיצד ייתכן שהחזון-איש שיושב בקיטונו הצר בבני ברק יודע מה מתחדש בבוסטון יותר ממנו...

אמנם, מכיוון שארגון החסד של חסידי בוסטון עדיין לא בא לעולם, חיפשו אדם שיוכל לרדת לשטח, לסייע לחולה - כמו לאסוף אותו משדה התעופה. לשם כך שיגר מרן המשגיח רבי **יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל, מכתב-בקשה אל תלמידו משיבת מיר ששימש כמנהל בי"ס בבוסטון שיראה לטפל בענין.

וכאן התרחש דבר פלא. יום אחד נעלמה בתם הצעירה של משפחת כהן, וגם לאחר שחיפשו אותה לא מצאוה. כאשר חזרה לפתע פתאום סיפרה שנתקפה בגעגועים לביתם הקודם והלכה לבקר שם. באמרה זאת הושיטה לאביה מכתב שהיה מונח בבית הקודם. הרב כהן פתח את המכתב וגילה שהמשגיח מבקש ממנו לסייע לחולה, ולאסוף אותו משדה התעופה ביום... "זה עכשיו!" נזעק הרב כהן וחיש מיהר לשדה התעופה...

* * *

שרשרת הניסים שהצילה את חייו, מצריכה חוברת ולא עמוד אחד. החל מהעובדה שרופא בכיר מאוד בארץ יעץ למשפחה לרכוש עבורו כרטיס טיסה להלוך בלבד (...). רופאים אחרים לא האמינו שהוא בכלל ישרוד את הטיסה עצמה, ואכן לקה בליבו במהלך הטיסה ורופא שבמקרה שהה שם הציל את חייו. גם בשעת הניתוח עצמו לקה שוב בליבו - אך האופציה שלא לעשות כלום הייתה גרועה יותר!

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

עלון "איש לרעהו" פרשת יתרו הוקדש לעילוי נשמת רועה נאמן ואב רחמאי לעם ישראל

ב"ק מרן האדמו"ר מקליוולאנד רבי יצחק אייזיק זצוק"ל בן רבינו יששכר בער זצ"ל

נלב"ע ביום ל' שבט א' דר"ח אדר ה'תש"פ

ה.נ.צ.ב.ה.